

Telegraful Român

Organ național-bisericesc

Abonamentul:

Un an 80 Lei. — Șase luni 40 Lei.

Trei luni 20 Lei.

Ziarul apare Marția și Vinerea

Correspondențele

să se adreseze Redacției «Telegrafului Român», Strada Măcelarilor Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză. — Articole nepublicate nu se înapoiază.

== Prețul inserțiunilor, după învoială ==

Abonamentele și inserțiunile

să se adreseze Administrației ziarului «Telegraful Român», Sibiu, Strada Măcelarilor Nr. 45.

Câteva observări în legătură cu unificarea organizării bisericești

de Dr. Lucian Borgia, jurisconsultul mitropolitan

I.

Imediat după restabilirea constituționalismului în Ungaria, parlamentul ungar a înarticolat în lege, — legea IX din 1868, — mitropolia independentă a românilor ortodocși din Ungaria și părțile ardelene, declarându-o egal îndreptățită cu mitropolia sârbilor ortodocși. În aceeași lege a asigurat amânduror dreptul garantat încă prin legea XX din 1848 (§ 8), de a-și reglementa, administra și conduce independent afacerile și de a se organiza insole prin congresele lor. A rezervat statului dreptul de control îmbrăcat în haina dreptului maiestatic de supremă inspecțiune. în consecință a supus și statutele organice aprobării regelui. Aceeasă lege fundamentală a statului a prevăzut convocarea cât mai grabnică a congresului național-bisericesc românesc compus din ierarhi, 30 deputați din cler și 60 mireni, căruia i-a impus ca întâia îndatorire stabilirea organizației bisericești. Congresul s'a întrunit în toamna anului 1868 și a votat statutul organic, pe care regele l-a aprobat și întărit în 28 Mai 1868.

Astfel statul ugar a recunoscut și garantat caracterul național, autonomia și egala îndreptățire a bisericii ortodoxe române. Rezerve a făcut numai în chestiunile școlare, lăsând organizarea în grija bisericii. Clauza de aprobare a statutului organic este o nouă întărire din partea regelui a drepturilor garantate prin lege.

Insuși statutul organic precisează în punctul I al dispozițiilor generale: «Biserica gr.-or. română din Ungaria și Transilvania, ca biserică autonomă, după dreptul ei canonic, garantat și prin art. de lege al IX-lea din anul 1868, — pe lângă susținerea în integritate a dreptului de supremă inspecțiune a Maiestății Sale, își regulează, administrează și conduce independent afacerile sale bisericești, școlare și fundamentale în toate părțile și factorii ei constitutivi după forma reprezentativă». Astfel raportul bisericii față de stat recunoscut și garantat prin legea statului este precizat și în legea organică pe care și-a dat-o biserica.

Este deci lămurit și bine stabilit:

că statul prin o lege a sa a recunoscut mitropolia ortodoxă română din Transilvania ca biserică națională independentă, având deplină libertate de a se organiza, cârmui, reglementa și administra însași;

că legea organică a mitropoliei noastre nu este o lege a statului, precum adeseori se aude, ci este o lege a bisericii autonome, alcătuită de ea după dreptul său canonic, drept pe care legea statului, IX din 1868, numai i-l recunoaște și garantează.

Statutul organic a fost odată numit în parlamentul român lege ungurească. De fapt el nu face parte din Corpus juris Hungarici și este singura lege românească din fosta Ungarie.

II

Faptul unirii politice a Transilvaniei cu vechiul Regat al Ungariei a adăugat dreptul de drept al mitropoliei noastre față de stat, și ea a rămas și mai departe cu organizația, pe care însași și-a dat-o. Este vădit, că autonomia bisericească este un drept câștigat, care fără voia mitropoliei nu se poate altera, și că organizarea ei nimenea nu este în drept să o modifice decât organul său reprezentativ. Orice modificare făcută de altcineva, ar fi o violare de drept, un act nul și neavenit, iar impunerea altor norme ar rămânea o simplă octroare.

Este bine să ne reamintim toate acestea acum, când se tratează de unificarea organică a bisericii ortodoxe din România întregită. Numai ținându-se seamă de înțelesul organizației și situației de drept a fiecărei biserici particulare și având respectul cuvenit față de drepturile și tradițiile pe cari fiecare se întemeiază se poate da soluțiunea potrivită acestei probleme mari și de interes primordial și pentru stat.

Proiectul elaborat de comisiunea «constituantei» nu ține seamă de aceste considerațiuni și astfel cuprinde o serie de greșeli fundamentale, cari trebuie eliminate pentru a ni-l face nouă acceptabil. Acest proiect ne arată oareșcare bunăvoință și este cu o anumită condescendență față de încăpăținarea noastră, când în foarte multe capitole strecoară câte o dispoziție prin care ne permite susținerea proporției între clerici și mireni și modalitățile de alegere stabilite în statutul Șagunian (§ 9, 38, 75, sau apoi ne permite «menținerea uzului de până acum» ca la alegerea de mitropolit (§ 33), sau a «normelor intrate în uz» ca la numirile de protopop.

Dar mitropolia noastră este conști-

entă că temelia ei este o lege pe care ea însași și-a dat-o, și este conștientă, că legea sa este canonică, precum a constatat-o în textul ei congresul național-bisericesc din 1868, constituanta adevărată a mitropoliei noastre, compusă din toți demnitarii noștri bisericești și din aleșii clerului și poporului credincios și condusă de una din cele mai mărețe figuri ale neamului românesc, de nemuritorul mitropolit Andreiu Șaguna.

Și mitropolia noastră mai știe că va avea el multe lipsuri și defecte statutul nostru organic, pe care ea după o experiență de 53 ani le cunoaște mai bine, va trebui să-i aducă unele modificări, de cari nu se va feri, fiindcă a știut totdeauna să subordoneze interese particulare oricât de legitime ar fi ele, interesului general național, — dar mai știe, că numai ea este în drept să facă modificările și că organizarea ei se întemeiază pe două principii mari și binefăcătoare, pe cari tocmai din interes superior național nu le va jertfi și anume:

1. eliminarea autocrației ierarhice și întronarea unui adevărat constituționalism;
2. chemarea la viață activă bisericească a întregului cler și popor de așa, că pe întreaga scară a organizației bisericești reprezentanții lor nu sunt sfetnici cu vot consultativ, ci ei înșiși decid având și întreaga răspundere a hotărârilor date.

Astfel chiriarhul este adevărat suveran al eparhiei sale, chemat să o cârmuiască prin puterea personalității sale.

Proiectul relativ la unificarea organică a bisericii ortodoxe din România întregită este clădit pe principiul autocrației ierarhice, încercând să-i dea aparența constituționalismului prin consilii și adunări bisericești. El adoptă principiul chemării la viață activă bisericească a clerului și poporului, dar unde acest principiu ajunge în atingere cu puterea autocrată a chiriarhului, îl face iluzoric. Citez §§-ii următori:

§ 51. Hotărârile adunării eparhiale se prezintă chiriarhului spre aprobare.

§ 52. O hotărâre neaprobată de chiriarh se desbate din nou în adunarea eparhială și dacă hotărârea din nou nu întrunește asentimentul chiriarhului, chestiunea se trimite Sf. Sinod spre rezolvire.

§ 78. Consilierii (asesorii consistoriali eparhiali) salariați cât și cei onorari

se aleg de adunarea eparhială, *se aprobă de chiriarh*, și se propun M. S. Regelui spre confirmare.

Chiriarhul numește pe judecătorii disciplinari (§ 100) pe protopop (§ 138 pe cinci ani) pe parohi, diaconi, cântăreți și dirijori de cor (§ 212).

III

Art. II. din dispozițiunile generale ale proiectului declară:

«Biserica ortodoxă română în înțelesul canoanelor și al legii își reglementează, administrează și conduce prin organele sale proprii afacerile sale bisericești, școlare, fundamentale și epitropești, în întreaga sa activitate organică, cu observarea legilor statului».

Dreptul de a se organiza nu-l amintește.

Adevărat că acest drept nu este amintit nici în art. I. al statutului nostru organic, dar aici nici nu trebuia amintit, fiind că eră prealabil recunoscut și garantat prin legea IX din 1868, iar statutul organic nu mai avea să treacă prin corpurile legiuitoare.

Proiectul amintit urmează să fie supus corpurilor legiuitoare ale statului și înscris în legile statului. Astfel orice modificări s'ar dovedi mai târziu necesare, ele trebuie legiferate de stat, — deci statul este în drept să-l modifice, precum el află de bine.

Fiind întreaga organizare a bisericii din vechiul regat reglementată prin legile statului, — în ce o privește pe aceasta, sigur este logic ca tot statul să vie și asigurându-i dreptul de a se administra și conduce independent, să-i fixeze anumite norme principiale privitoare la organizarea ei. Dar a legifera prin stat organizarea bisericească până la cantori și dirijori de cor, este sigur nepractic și pentru biserică, și pentru stat.

Fiind unificarea bisericească și un interes de stat și statul fiind chemat să intervină cu autoritatea sa pentru a concilia divergențele, cari în mod firesc rezultă din deosebirea fundamentală a diferitelor organizațiuni bisericești, sunt și momente de oportunitate politică ca statul să prescrie anumite principii de organizare acolo unde o poate face fără violare de drept. Nu încap discuție, că dreptul Mitropoliei noastre de a se organiza nu se poate atinge, câtă vreme congresul național bisericesc nu renunță la el. Este sigur că nu o va face tocmai pentru deosebirile fundamentale între principiile cari se întemeiază organizarea mitropoliei noastre și între principiile pe cari se întemeiază proiectul. Dar nu ar putea renunța nici fiindcă omenirea se devoaltă în direcțiunea libertății, și acestui principiu i corespunde dreptul de a se organiza independent și de a se cârmui în cale constituțională.

Singura soluție pe care Mitropolia noastră o poate accepta este: legea unificării va cuprinde cu privire la ea singura dispoziție limpede și precisă, în care statul român recunoaște și garantează dreptul existent al ei de a se organiza, conduce, reglementa și administra independent. Legea unificării va cuprinde relativ la toate mitropoliile numai dispoziții generale cari privesc raportul între stat și biserică și la organele ei conducătoare. Norme de organizare internă va preciza numai pentru mitropoliile cari de prezent nu au viață proprie independentă. Amănuntele însă este bine să le evite și aci.

De încheiere încă un cuvânt față de observarea ce mi s'ar putea face, că în felul acesta nu există unificare organică.

Reproșul nu este întemeiat.

Insuși proiectul de unificare zice în § 32: «Mitropoliile fiind rezultate ale evoluției istorice, se susțin împreună cu așezămintele, cari se administrează după dispozițiile în vigoare». Trecutul istoric și rezultatele lui nu se pot șterge cu buretele, iar unificarea nu înseamnă că imediat trebuie să se desființeze toate deosebirile. Unificarea nu pretinde altceva decât crearea unor organe cari exprimă unitatea bisericească și au menirea ca treptat să niveleze deosebirile și să pregătească unificarea în toate amănuntele. Unitatea organică există în momentul când avem o singură autocefalie și avem un sinod episcopesc central pentru chestiunile dogmatice, duhovnicești și rituale, îndatorat să vegheze asupra drepturilor bisericești și asupra legalității în chestiunile cari privesc biserică și a o apăra în contra oricăror încercări, ce vor amenința pacea și sfîntenia ei. (Cf. Stat. org. § 174 p. 6.) Dacă pe lângă sinodul episcopesc se mai institue un congres general bisericesc, îndatorat să susțină și apere toate interesele și drepturile bisericii autocefale ortodoxe române, dar fără dreptul de a lua ingerință în afacerile interne ale singuraticilor mitropolii, — drept pe care proiectul i-l dă în § 14 p. 2., — atuncea de fapt am făcut unificarea, nu aruncând germenul discordiei prin o nivelare forțată și pripită, ci dând bisericii unitatea organică și deschizând procesul lent și sigur al unificării treptate.

Prințul Nicolae în Sibiu

Sosirea în Sibiu a A. S. R. prințului NICOLAE fusese anunțată pentru 6 l. c. la ora 4 d. a. Din cauza unui defect al automobilului, Alteța Sa Regală a sosit în oraș noaptea la ora 1½. A descins la reședința I. P. S. Sale Mitropolitului Nicolae, și la ora 2 a luat parte la supeul dela Cercul militar.

A doua zi, Miercuri, la ora 10 a. m. a asistat la serviciul divin în catedrală oficial din partea I. P. S. D. Mitropolitului nostru Nicolae asistat de părintele arhimandrit Dr. Eusebiu R. Roșca, prof. sem. Dr. A. Crăciunescu și diaconul S. Morar.

S'a celebrat ceremonialul rugăciunii de mulțumită cu rugăciunea în genunchi pentru îndelunga viață și sănătate a Majestății Sale Regelui nostru Ferdinand I.

Răspunsurile corale le-a dat corul seminarial, care la finea serviciului a cântat imnul regal «Trăiască regele».

A vizitat apoi școala militară unde a primit defilarea elevilor și a asistat la exercițiile făcute de ei pe lunca Poplăcii. După aceea a vizitat muzeul Asociației și al lui Brukenthal, însoțit de I. P. S. D. Mitropolitul Nicolae și domnii generali comandanți și șefii de serviciu.

La ora 12 s'a ținut recepția dela Asociație. A fost salutat în numele celor prezenți din partea dlui Dr. G. Preda.

Alteța Sa a mulțumit și a dat mâna cu cei prezenți.

A urmat apoi, la ora 1, banchetul dela școala militară de infanterie.

La ora 4 o companie de onoare a elevilor școlii militare, cu drapel și muzică

a dat onorurile la plecare în fața reședinții mitropolitane.

A. S. R. își luă rămas bun, după ce mulțumește pentru buna primire, și-a continuat călătoria cu automobilul spre Orăștie unde a poposit peste noapte, iar Joi dimineața a plecat la Arad.

În tot timpul petrecerii sale în orașul nostru pe toate edificiile publice și particulare au fost arborate stindardele statului, iar publicul sibian i-a făcut pe unde trecea o caldă manifestație de simpatie prin strigăte de «Să trăiască».

Prințul Nicolae peste câteva luni va împlini 18 ani. Este născut în castelul Peleş în 5 August 1903. Blond, svelt, cu ochi albaștrii, are o înfățișare foarte simpatice.

Intruniri de protestare. Partidele din opoziție au ținut în săptămâna aceasta mari intruniri publice, în Brașov, Cluj și alte orașe ardelenesti, pentru a-și manifesta nemulțumirea față de politica internă a guvernului actual, și în special față de felul în care se face administrarea Ardealului. S'au votat moțiuni în acest înțeles și s'au trimis telegrame M. Sale Regelui și Parlamentului.

S'a sfârșit. Adunarea națională din Budapesta s'a rostit împotriva lui Carol și a Habsburgilor votând o moțiune în care spune următoarele: Adunarea națională a declarat în art. I. al legii din 1920 că exercitarea puterii regale a încetat în 13 Noemvrie 1918, și a încredințat guvernarea țării — până la regularea problemei forme de stat — lui Nicolae Horthy. Adunarea somează guvernul să suprimie energic orice încercare de a răsturna această stare de lucruri.

Exregele s'a napoiat în Elveția.

Frământările din Ungaria

Privitor la evenimentele, petrecute acum în Ungaria, fostul prim-ministru, dl Al. Vaida-Voevod, a făcut ziarului Dimineața următoarele declarații:

Conducătorii maghiari au ținut cele mai strânse relațiuni cu cercurile regaliste romano-catolice și ale marii finanțe internaționale. Contele Andrássy, care se afla la Berna, căuta să influențeze cercurile conservatoare engleze, în vreme ce principele Windischgrätz, care se afla tot la Berna, întreținea prin iesuții legăturile cu cercurile romano-catolice din Roma.

Acestora se adăuga acțiunea lui Garbay printre francmasoni și a lui Szemrecsanyi din Gratz, care pune la cale răzcoalele țărăniști în Croația.

În acest timp Balla alerga de la Seghedin, la Belgrad spre a convinge atât pe reprezentanții Franței, cât și pe cei ai Sârbiei că Ungaria este gata să renunțe la Banat în favoarea Jugoslaviei, ear Varjassy presinta, potrivit gustului frances, mirajul unei republici bănățene sub suveranitatea Franței.

Iuliu Miya (?) alerga la Sibiu pentru a oferi coroana Ungariei regelui României, în același timp în care la Budapesta, patronați de colonelul frances Vix, se pregăteau armatele ungare pentru atac împotriva României.

Toate aceste acțiuni erau duse în mod simultan de diverși agenți ai Ungariei.

După iscălire a păcii dela Saint-Germain, propaganda maghiară s'a făcut și se face din America până în Germania pe scara cea mai întinsă, având la dispoziție toate mijloacele necesare. Această propagandă este îndreptată pe deoparte în contra noastră a statelor întregite de pe urma Ungariei vechi, căutându-se astfel a ne discredita, ear pe de altă parte ea tinde să dovedească că numai o Ungarie reîntregită în granițele ei milenare este viabilă și singură în stare de a susține echilibrul în Europa centrală și orientală.

Ungurii încearcă să convingă cercurile hotărâtoare și opinia publică din apus, că Ungaria ciuntită de azi este și va rămânea un focar de pericol perpetuu pentru pacea lumii...

Casele parohiale

Între multele chestiuni, cari cer grabnică rezolvire, e și lipsa atât de simțită a caselor parohiale. Astăzi când preotul cu bună stare, rezultată prin moștenire sau zestre, trece în domeniul istoriei, nu se mai poate trece așa ușor la ordinea zilei peste ea, nu se mai poate tracta așa de mașter din nici o parte, ca în trecut.

La poporul nostru e mare lipsă de apostolat, se spune de toate părțile și o vedem toți dar vremurile schimbate au transformat și obiceiurile și pe oameni, fie ei chiar și apostoli; nu se mai încumetă nimeni să plece la propovăduire fără traistă, fără băț, fără două haine, fără bani, fiind sigur, că de-ar face-o, ar pieri de nepăsarea lumii, ci caută mai întâi astfel de împrejurări date, între cari să-și poată desfășura pe deplin misiunea. Iar între toate misiunile, cea mai mare e a preotului, oricât de mare ar fi numărul detractorilor ori bârâitorilor lui. În orice comună, ori care fi ea, ce poate face un harnic sincer și devotat preot, generații întregi de alți funcționari nu vor fi în stare să dea.

Lumea însă se sinchisește prea puțin de ei. Tot mai dese sânt plângerile lor, și între altele lipsa locuinței, în care să-ți faci altar de muncă. Tot mai des vezi alergând dela o parohie la alta în nădejdea unor condiții mai prielnice, între care cea dintâi e casa. La o parohie cu case parohiale, am auzit nu demult, că au fost 20 de candidați, deși e lipsă mare de preoți. O dovadă eclatantă, că și în această privință trebuie să se ajute în vre-un chip cât mai în grabă.

Azi, când lipsa de preoți e atât de simțită, când mulți au părăsit biserica, când cei cu dare de mână privesc spre atâtea oficii mai rentabile și mai cu văz, în care au mai puțin val cu nesătutele, intrigantele și egoistele mase extrem de îndrăznețe, când auzi pe atâția inși, că nu vreau să mai știu, că vre-un urmaș de al lor ar cutează să rămână în «cîntea» în care a stat el, să mai adăugăm și nestatornicia cauzată de lipsa de locuințe în general, nu vorbim de igienice și corăspunzătoare, — ar însemna prea mare pagubă pentru poporul nostru și prea multă nepăsare din partea noastră a tuturor, când n'am cerca să ne venim în ajutor. Nestatornicia gândului, aduce nestatornicia faptei, dacă va mai fi în stare să facă și fapte; nimic temeinic și durabil, și deci cu valoare, nu va primi bietul țaran dela un ofician, care a doua zi după venirea sa caută zarea în nădejdea să-și afle un nou cuib.

Până acuma lipsa de case nu era așa tare simțită, pentru că parohiile de cele mai multe ori erau zestrea unei familii; azi însă nu mai e o «cîntea» să fi preot, la u bagatelizat mai toți, cari ar trebui să înțeleagă altfel preoția. Și tinerii candidați de preot văd foarte bine, că nu oricine poate fi consoarta lui, dacă ceice ar trebui să înțeleagă această jertfire «a demnității» sale a unui tinăr absolvent de liceu, cu bacalaureat, cu trei ani de teologie, care și el ar prefera să umble numai înmănușat, pe trotoar cu ghetete vecinice sclipind, să cerceteze teatre, concerte, manifestări grandioase, iar nu tina satelor monotone, — nu vreau să înțeleagă. Și așa, nefiind regulate deloc referințele locale de trai ale preotului, el rămâne pe drumuri, chinat câți-va ani, neputându-și singur ridica o casă, tot pândeste vre-o altă parohie cu locuință parohială, în vreme ce parohia, în care e, tânjește alături de parohul său. — Nu pierdem la țară deci numai preoți și familii de preoți, ci și o tradiție și o comunitate sufletească dintre țaran și clasele celelalte, și aceste salturi psihologice în sufletul poporului au urmări destul de dezastruoase, ca și în al preotului, care trebuie să-și facă și sieși o tradiție în fiecare mediu nou de viață.

Nu e destul să avem numai un preot în tot satul, trebuie mai mult, trebuie un trecut, trebuie o inteligență: o zală în lanțul istoric. Și această continuitate nu o putem avea, până nu se vor crea astfel de condiții pentru existența preotului, ca el să fie deplin mulțumit, să se jertfiască cu drag, să se gândească cu drag și la aceea, că drumul, pe care l-a bătut și netezit el cu cînte, poate până la adânci bătrânețe, să fie continuat cu aceeași dragoste și de odraslele sale. Numai un neam, care-și asigură în chipul acesta viitorul, va trăi, și numai acel neam are dreptul să ceară dela preoții săi apostolat.

Avem circa două mii de parohii ortodoxe în mitropolia noastră, dar nu-i greu a spune cu cât sânt mai multe peste un pătrar parohiile, cari au case parohiale, și între ele câte sânt necorăspunzătoare. E timpul deci să i se pună capăt și acestui neajuns.

E vorba de statificarea învățământului. Edificiile bisericesti, cari au adăpostit școli confesionale să fie deci transformate în case parohiale, și numai acolo, unde sânt atari locuințe să se vândă ori închirieze statului.

Edificiile, în cari au fost numitele școli, sânt edificii făcute cu multă sudoare și multă trudă de câte-un pumn de oameni grupați în jurul bisericii lor; ar fi o nedreptate strigătoare la cer, ca simplu să se predea statului, deci tuturor, când nici statul și nici nimeni altul afară de credincioși n'a contribuit cu un ban, și mai ales atunci, când biserica trece prin zguduiri sufletești din lipsa lor. Deci din edificii școlare, cari fac proprietatea bisericilor să se facă întâi case parohiale, pentru că de deslegarea acestei însemnate probleme atârână și fericita rezolvire a problemii naționale și social-culturale, care aproape pe deantregul îi revine preoției.

În chipul acesta s'ar rezolvi în mare parte lipsa de locuințe parohiale, prin ce ar lega pe mulți oameni, cari sânt încă departe de valorile ispitelor vremii, de biserică și de popor cu trup și suflet, ar da statornicie întregii activități bisericesti, și am avea pe cine conta mai mult la regenerarea neamului întreg.

Gh. Maior

Dela sate

— Sărbătoare în Porumbacul-de-jos —

Ziua de 22 August 1916 fusese zi de grea cercare pentru poporul credincios din parohia Porumbacul-de-jos (prot. Avrig). În ziua aceea ni s'a luat clopotul cel mare dela biserică. Cu toate că era zi de lucru, mai întreg poporul s'a adunat la biserică. S'a săvârșit sf. liturghie, sub trasul clopotului, care era să ne părăsească. A venit miliția și a ridicat clopotul. Toată suflarea a plâns. . . Și gândeau fiecare: Ști-va bunul Dzeu când vom mai avea altul în locul lui.

Ziua de înfrustare, din 22 August 1916, s'a prefăcut în 27 Martie 1921 în zi de bucurie: atunci s'a sfințit și așezat în turn alt clopot în locul celui dispărut.

Înainte cu 25 ani s'a așezat în Porumbac, venind din Săliște (județul Sibiu) comerciantul Ioan Grecu și soția sa Elena. Au petrecut în comuna noastră 16 ani, și prin muncă continuă au ajuns la stare materială bună. Români de omenie, oameni cu frica lui Dumnezeu, cu evlavie și cu dragoste către biserică, au făcut în cursul celor 16 ani multe daruri bisericii, între care și un potir aurit.

Înainte cu 9 ani s'au strămutat la Făgăraș, dar nici de acolo nu și-au uitat că au fost credincioșii parohiei Porumbacul-de-jos, și în Decembrie 1920 m'au autorizat ca în numele lor să comand un clopot dela fabrica Nicolae Spirean din București.

L-am comandat făcându-se, la dorința donatorilor, următoarea inscripție: «Acest clopot s'a procurat și donat sf. biserici ort. române din Porumbacul-de-jos de comerciantul Ioan Grecu și soția sa Elena n. Schitea, originari din Săliște, jud. Sibiu, ca prinos atotputernicului Dumnezeu pentru izbăvirea și întregirea neamului românesc sub fericita domnie al gloriosului rege al tuturor românilor Ferdinand I, sub păstoria primatului Ungro-Vlahiei Dr. Miron Cristea, a mitropolitului Dr. Nicolae Bălan și a parohului Dimitrie Mandea».

Clopotul e de 350 kg. A costat cu balancer cu tot 21,000 Lei. Clopotul comandat a sosit în 20 Martie din București, ear în 27 Martie s'a sfințit. La actul sfințirii au participat dăruitorii și întreg poporul. Prin această faptă nobilă dăruitorii Ioan Grecu și soția sa Elena, locuitori în Făgăraș, trec între ctitorii și binefăcătorii sfintei noastre biserici.

Pr. Dimitrie Mandea.

Vorbe înțelepte

Talentul neîntrebuințat e un furt.

Nicolae Iorga.

Știrile zilei

Consistorul mitropolitan I. P. S. Sa Metropolitul Nicolae a convocat consistorul metropolitan pe zilele de 11 și 12 April n. a. c. în sesiune extraordinară pentru pertractarea mai multor chestiuni importante, dintre care amintim unificarea organizației bisericesti, chestiunea școalelor confesionale etc.

Predici în Catedrală. În Dumineca proxima (a patra Duminecă din post), la sfta liturgie va predica asesorul consistorial **Lazar Triteanu**, iar la vecernie **Mihail Stoia**, profesor la liceul Gh. Lazăr, Sibiu.

M. Sa Regina Maria, cum este informat un ziar american, are să viziteze în anul acesta America, unde va rămânea câteva luni.

În vederea excursiunilor școlare pe care ministerul instrucțiuni le organizează pentru vacanța școlară din anul acesta, ministerul a cerut relațiuni tuturor direcțiunilor de școale din țară, cari în termenul cel mai scurt vor indica localitățile ce merită să fie vizitate. De asemenea ministerul cere direcțiunilor prepararea mijloacelor de găzduire, alimentare și înființare de colonii școlare pe timpul de vacanță.

Problema religioasă față de cerințele vremilor de astăzi, a fost subiectul unei conferințe ținute Duminecă de dl profesor S. Mehedinti la Fundația universitară Carol I în București. Vorbitorul arată trebuința unei vieți religioase, și cum la noi, în vechiul regat mai ales, lumea este prea nepăsătoare în fața acestei probleme. Conferențiarul citează pe marele fiziolog și psiholog James, care zice că «a te socoti neutru și a proclama aceasta, înseamnă să mărturisești singur că ești mărginit și că n'ai un simulacru de cugetare». Să sperăm, încheie dl Mehedinti, că va fi posibil și pentru noi ca prin discuții să ajungem la acordul pe care l-au realizat Anglia și țările scandinave.

A murit Goluchowski. Din Lemberg se vestește că fostul ministru de externe austro-ungar, contele Agenor Goluchowski, a răposat în etate de 72 de ani. Mai înainte fusese reprezentantul diplomatic al Austro-Ungariei la București.

Aviz. Primim: Cu 31 Martie a. c. s'au sstat toate carnetele destinate pentru călătoria pe C. F. R. cu prețul redus de 50% și vor fi înlocuite cu alte carnete proaspete de către Ministrul de comunicație din București. Deci toți acei P. St. preoți, cari pentru plecarea la Congresul văduvilor din 12 Mai a. c. s'au anunțat la secretarul, părintele Victor Hahon în Hliboca (Bucovina), binevoiască a trimite cu mare urgență fotografiile lor (format mic) și taxa de 20 lei la adresa secretarului congresului, pâr. Gh. Păunescu, strada Piscului Nr. 4 la București, ca acesta de urgență să exopereze carnetele nouă pentru fiecare congresist. **Comitetul central al preoților văduvi din România-Mare.**

Teatru în Sibiu. Seria reprezentațiilor, date de trupa dlui Fotino, s'a reluat Joi cu piesa **Fracul**, în care jocul atriștilor a obținut tot mai mult simpatiile publicului. Mult aplaudat a fost, în primul rol, dl Fotino, în beneficiul căruia s'a dat piesa aceasta scrisă cu rar talent. Vineri urmează comedia **Prostul**; Sâmbătă drama **Manasse**, a doua oară, în beneficiul dsoarei A. Capustin. Va fi eară o reprezentație dintre cele mai reușite. Inceputul preciz la ora 8 1/2 seara. Biletele se vând la cassiera teatrului.

Cinema Apollo, Piața Herman, Sibiu. În curând piesa **J'accuse**, și alte filme vestite, cu artiștii Olaf Föns, Gunar Tolnaes, Henny Porten. Vine și **Căsătoria princiară**. Reprezentațiile încep la ora 7 și 9 seara.

Nr: 1562. Bis.

Concurs

Pentru ocuparea postului de cântăreț la **biserica catedrală din Sibiu** se publică concurs cu termen de 30 de zile dela prima publicare în ziarul «Telegraful Român».

Dela concurenți se cere calificățiunea indicată în Statutul organic § 22 pct 12.

Retribuțiunile se vor stabili în acord comun cu Consistorul arhidiecezan, la care sânt a se trimite și cererile de concurs.

Sibiu, din ședința Consistorului arhidiecezan, ca senat bisericesc, ținută la 15 Martie 1921.

Consistorul arhidiecezan.

Nr. 564/1920 Prot.

(33) 1—3

Concurs repetit

Pentru întregirea parohiei de clasa a doua din comuna **Bodhav**, protopresbiteratul Agnitei, se publică concurs cu termen de 30 de zile dela prima apariție în «Telegraful Român».

Emolumentele sânt cele satorite în coala B. pentru întregirea venitelor dela stat.

Cererile de concurs împreună cu documentele ce se cer, să se înainteze subscrisului în termenul susindicat.

Concurenții, după prealabila încuviințare a protopresbiterului, să se prezinte în vre-o Duminică sau sârbătoare în biserică din parohie spre a cânta și predica, eventual a și celebra. Agnita 11 Martie 1921.

În înțelegere cu comitetul parohial.

Joachim Muntean,
protopop.

Nr. 82/1921

(32) 1—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de clasa III-a **Vărmaga**, protopresbiteratul Devei, se publică concurs cu termen de 30 de zile dela prima apariție în «Telegraful Român».

Emolumentele sânt cele satorite în coala B. pentru întregirea venitelor dela stat.

Cererile de concurs, înzestrate cu documentele necesare, să se înainteze subscrisului în termenul sus indicat.

Concurenții, după prealabila încuviințare a protopresbiterului, să se prezenteze în vre-o Duminică sau sârbătoare în biserică din parohie spre a cânta și predica, eventual a și celebra.

Deva, 7/20 Martie 1921.

Dr. Ioan Dobre,
protopop.

Nr. 128/1921

(34) 1—3

Concurs

Pentru ocuparea postului de paroh în parohia de clasa II-a **Armeni**, protopresbiteratul Mercurei, se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în «Telegraful Român».

Emolumentele sânt cele satorite în normele din vigoare.

Cererile de concurs se vor înainta subsemnatului oficiu protopopesc, având concurenții a se prezenta la biserică spre a cânta, cu vânta sau celebra.

Mercurea, 11 Martie 1921.

Oficiul protopresbiterat ort. rom. al Mercurei în conțelegere cu comitetul parohial.

Avr. S. Pecurariu,
protopop.

Nr. 165/protop. 1921

(30) 2—3

Concurs

Pentru ocuparea parohiei de clasa III **Șeica-mare**, protopresbiteratul Mediașului, se escrie nou concurs cu termen de 30 de zile dela prima publicare în «Telegraful Român».

Emolumente împreunate cu acest post sânt cele fasonate în coala B. pentru întregirea venitelor dela stat.

Cererile de concurs se vor înainta subsemnatului oficiu protopresbiterat, iar concurenții pe lângă observarea dispozițiilor regulamentare se vor prezenta în vre-o Duminică sau sârbătoare în biserică spre a cânta, eventual a celebra. Mediaș la 1 Martie v. 1921.

Oficiul protopresbiterat ort. rom. al Mediașului în înțelegere cu comitetul parohial:

Romul Mircea,
protopop.

La Librăria arhidiecezană se află de vânzare:

Istoria bisericăsească a rom. ardeleni
de

Dr. Ioan Lupaș,

profesor universitar și membru al Acad. române

Ministerul comunicațiilor. C. F. R.

Publicațiune

Pentru concesionarea biurilorilor de vânzarea biletelor C. F. R. în orașele arătate mai jos se va ține licitație prin oferte închise depuse la Direcțiunea serviciului comercial C. F. R. strada General Berthelot Nr. 8 București. Ofertele pot fi trimise și prin scrisoare recomandată. Termenul de licitație este până la 25 Aprilie, după care dată nu se mai primește nici o ofertă.

Ca bază pentru licitație se ia convenția tip despre care doritorii pot lua cunoștință după cum se arată mai jos în dreptul fiecărui oraș.

Nr. crt.	Orașul	Nrul biurilorilor ce se concesionează	Unde se poate lua cunoștință de convenția-tip și de condițiile licitației
1	Arad	1	La serv. Expl. din Dir. Reg. C. F. R. Arad și la șeful stației Arad
2	Brăila	2	La șeful stației Brăila
3	Brașov	1	La Serv. Expl. din Dir. Reg. C. F. R. Brașov și la șeful stației Brașov
4	Cernăuți	1	La Serv. Expl. din Dir. Reg. C. F. R. Cernăuți și la șeful stației Cernăuți
5	Chișinău	1	La Serv. Expl. din Dir. Reg. C. F. R. Chișinău și la șeful stației Chișinău
6	Cluj	2	La Serv. Expl. din Dir. Reg. C. F. R. Cluj și la șeful stației Cluj
7	Constanța	1	La șeful stației Constanța
8	Oradea-Mare	2	La șeful stației Oradea-Mare
9	Ploști	1	La șeful stației Ploști
10	Satu-Mare	1	La șeful stației Satu-mare
11	Sibiu	1	La Serv. Controlului veniturilor C. F. R. Sibiu și la șeful stației Sibiu
12	Timișoara	2	La Serv. Expl. din Dir. Reg. C. F. R. Timișoara și la șeful stației Timișoara

Vor fi preferiți foștii funcționari și pensionari C. F. R. care au lucrat în specialitate și acei care vor oferi în folosul orfanilor C. F. R. o cotă la sută din venitul brut anual al remiziei ce se cuvine din vânzarea biletelor C. F. R. Sunt admiși la licitație numai români majori, cari se bucură de drepturile civile și politice.

Se face cunoscut că oferanții asupra căror se vor adjudeca biurouri trebuie să lucreze în persoană în biurou nu prin persoane interpușe. Biuroul nu se poate ceda unei terțe persoane fără aprobarea Direcțiunei generale C. F. R. Nu se va adjudeca asupra unei persoane de cât un singur biurou.

Direcțiunea generală.

Nr. 14531/3709 C. 1921.

(37) 2—2

Nr. 54/1921

(25) 3—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de clasa III **Dăncul mic**, protopresbiteratul Orăștiei, se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în «Telegraful Român».

Emolumentele împreunate cu acest post sânt cele cuprinse în coala B pentru întregirea dotației dela stat.

Concurenții să-și aștearnă petițiile instruite în ordine, în termenul indicat, la oficiul protopresbiterat subsemnat, având a se prezenta în vre-o Duminică sau sârbătoare la biserică, pe lângă încuviințarea protopresbiterului, spre a celebra, predica și a face cunoștință cu poporul credincios.

Orăștie, 18 Febr. 1921.

Oficiul protopresbiterat ortodox român în înțelegere cu comitetul parohial.

Vasile Domșa
protopop

Nr. 11/1921

(29) 3—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de clasa a doua (II) **Călnio**, în protopresbiteratul Sebeșului, se publică concurs cu termen de 30 de zile dela prima publicare în «Telegraful Român».

Dotația este cea fasonată pentru întregirea dela stat și ameliorată în sinodul parohial dela 10 Ianuar a. c.

Concurenții au să-și aștearnă cererile instruite cu observarea normelor învigoare, în termenul arătat, subsemnatului oficiu protopresbiterat, și până în 8 zile înainte de alegere să se prezenteze poporului în biserică spre a cânta, respective a celebra și cuvânta.

În înțelegere cu comitetul parohial concert.

Sebeș, 20 Ianuar, 1921.

Oficiul protopresbiterat al Sebeșului.

Sergiu Median,
protopop

În editura Comisiunii administrative a tipografiei arhidiecezane a apărut:

Istoria desrobirii religioase a românilor din Ardeal în secolul XVIII

de

Silviu Dragomir,

profesor universitar, membru al Academiei Române.

Vol. I.

Cu 150 documente anexate.

Prețul 20 Lei.

La Librăria Arhidiecezană din Sibiu se află de vânzare următoarele

Tipărituri

Pentru școalele secundare:

Ziarul de cassă.
Ziare de clasă pentru licee și civile, comerciale.
Coale pentru registrele de exhibite.
Tipărituri pentru bugetele școlare.
Procese verbale la examenele particulare.
Tipărituri pentru inventarele localelor școlare.
Bilet de informație la însușări pt. fiecare elev.
Bilet de admoniarea elevilor.

Pentru școalele primare:

Registre pentru absenții și clasificatii.
Matricole școlare.

Cu onoare aduce la cunoștința Onor. public deschiderea primului atelier românesc în orașul Sibiu de

VĂRSĂTORIE DE ARAMĂ, CLOPOTE SPECIALE ȘI MONUMENTE FIZICE

Mare asortiment de diferite piese de aramă

Execut grabnic: mânere de metal pentru uși, în orice mărime, chei-verigi pentru hamuri de lusc, precum și diferite firme vărsate din zinc, etc.

Cu toată stima: **Moise Fărcaș,**
Sibiu, strada Poschen Nr. 11

(35) 1—4